

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

З КУРСУ ГЕОГРАФІЇ

11 клас

«ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР ЗЕМЛІ»

(35 год., 1 год. на тиждень)

№ з/п, кількість год.	Орієнтовна дата	ТЕМА, ЗМІСТ	Практичні роботи, дослідження	Домашнє завдання
1/1		ВСТУП. Географія як система наук. Об'єкт дослідження географії. Поняття «геосистема». Рівні геосистем. Пізнавальна та конструктивна роль географії.		
Розділ I. Топографія та картографія (5 год.)				
Тема 1. Топографія (3 год.)				
2/1		Топографічна карта: проекція, розграфлення. Географічні і прямокутні координати. Прямокутна (кілометрова) сітка.		
3/1		Основні умовні позначення топографічних карт для зображення об'єктів місцевості та рельєфу. Вимірювання на топографічній карті	Практична робота №1 Визначення на топографічній карті географічних (з точністю до секунд) та прямокутних	

		за масштабом і кілометровою сіткою. Використання азимутів.	координат окремих точок, географічних та магнітних азимутів, абсолютних та відносних висот точок, падіння річки.	
4/1		Плани населених пунктів. Практичне використання топографічних карт, планів.	Практична робота №2 Читання схем руху транспорту свого міста (обласного центру)	
Тема 2. Картографія (2 год.)				
5/1		Сучасні картографічні твори. Математична основа карт. Способи картографічного зображення об'єктів і явищ на загальногеографічних та тематичних картах. Сутність генералізації.	Практична робота № 3. Визначення за градусною сіткою географічних координат точок, азимутів, відстаней у градусах і кілометрах між точками на різних за просторовим охопленням картах.	
6/1		Електронні карти та глобуси. Картографічні інтернет-джерела. Навігаційні карти. Географічні інформаційні системи (ГІС), дистанційне зондування Землі, сфери їх практичного застосування.		
Розділ II. Загальні закономірності географічної оболонки Землі (12 год.)				
Тема 1. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети (1 год)				
7/1		Геоїд. Показники руху Землі навколо своєї осі. Добова ритміка в географічній оболонці. Основні види	Дослідження 1. Моделювання природних явищ на Землі у дні рівнодень	

		<p>часу. Визначення місцевого та поясного часу, перехід від місцевого часу до поясного. Пояси освітленості на Землі. Сила Коріоліса. Змінюваність висоти Сонця над горизонтом та тривалості світлового дня.</p> <p>Орбітальний рух Землі: основні характеристики, географічні наслідки.</p> <p>Причини зміни пір року. Зміна пір року у Північній та Південній півкулях.</p>	<p>та сонцестоянь.</p> <p>2. Прояви сили Коріоліса на річках своєї місцевості</p>	
Тема 2. Географічна оболонка Землі (1 год.)				
8/1		<p>Склад, межі та будова географічної оболонки.</p> <p>Закономірності географічної оболонки.</p> <p>Сучасний етап розвитку географічної оболонки. Антропосфера.</p>		
Тема 3. Геологічне середовище людства (3 год.)				
9/1		<p>Властивості літосфери. Поняття «геологічне середовище людства».</p> <p>Тектоніка літосферних плит. Процеси в надрах і на поверхні Землі, їхні наслідки. Небезпека вулканічних, сейсмічних, гравітаційних (зсувних) процесів.</p>	<p>Дослідження</p> <p>1. Причини заселення схилів вулканів.</p> <p>2. Сучасні вимоги до будівництва у районах з високою сейсмічністю</p>	
10/1		Рельєф. Тектонічні структури та	Практична робота № 4.	

		пов'язані з ними форми рельєфу. Вплив рельєфу на розселення населення, розвиток і розташування окремих виробництв.	Встановлення за тематичними картами материків та України зв'язку між тектонічними структурами, рельєфом, мінеральними ресурсами і густотою населення, розташуванням видобувних, матеріало-, паливомістких виробництв.	
11/1		Ресурсні властивості літосфери. Гірські породи та закономірності їх поширення. Мінеральні ресурси як чинник розташування видобувних і матеріало-, паливомістких виробництв. Забезпеченість мінеральними ресурсами. Вплив людини на літосферу. Глобальна ресурсна проблема людства.		
Тема 4. Атмосфера та системи Землі (3 год.)				
12/1		Сонячно-земні взаємодії. Сонячне випромінювання, відмінності випромінювання і поглинання тепла повітрям, поверхнею гірських порід і води.		
13/1		Тропосфера: температурний режим, зміна атмосферного тиску, вітри,	Практична робота № 5. Визначення середніх	

		<p>вологість, опади. Погода. Синоптичні карти. Клімат. Кліматотвірні чинники. Кліматична карта. Карта кліматичних поясів. Характеристика типів клімату за кліматограмами. Вплив атмосфери на літосферу: вивітрювання, рельєфоутворення. Кліматичні умови як чинник розселення і розташування виробництва та інфраструктурних об'єктів.</p>	<p>температур та амплітуди їх коливань за добу, місяць, рік. Аналіз рози вітрів.</p>	
14/1		<p>Ресурсний потенціал атмосфери. Енергетичні кліматичні ресурси як чинник розвитку відновлюваної енергетики. Агрокліматичні ресурси та їх вплив на спеціалізацію сільського господарства. Стихійні атмосферні явища, їх прогнозування та засоби протидії. Кліматичні зміни на планеті</p>	<p>Дослідження 1. Ресурсний потенціал атмосфери своєї місцевості та приклади його використання. 2. Система протидії засухам у своїй місцевості</p>	
Тема 5. Гідросфера та системи Землі (2 год.)				
15/1		<p>Запаси води на Землі. Світовий океан та його складові. Вплив процесів у літосфері на природу океанів. Роль океанів у формуванні гірських порід і рельєфу узбережжя. Вплив атмосферних процесів (явищ)</p>		

		<p>на Світовий океан. Роль Світового океану у формуванні глобальних і місцевих систем повітряних потоків у нижніх шарах тропосфери.</p> <p>Ресурсний потенціал Світового океану та вплив людства на стан океанічних вод, запаси мінеральних, біологічних ресурсів.</p> <p>Води суходолу, чинники їх нерівномірного розподілу на материках та по території України.</p> <p>Взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу і річкової мережі території.</p> <p>Вплив геологічних процесів на формування озер, пластів підземних вод. Взаємозв'язок клімату і вод суходолу.</p> <p>Прісна вода як ресурс і чинник розміщення населення та виробництва.</p> <p>Мінеральні й термальні води: поширення, використання.</p> <p>Водозабезпеченість регіонів і країн світу. Чинники дефіциту води. Сучасні системи очищення води. Опріснення морської води</p>		
16/1			<p>Практична робота № 6. Складання та аналіз схеми</p>	

			<p>системи течій у Світовому океані; порівняння впливу холодної та теплої океанічних течій на клімат одного з материків.</p> <p>Дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система протидії паводкам, повеням, селям і лавинам в окремих районах України. 2. Карстовий рельєф як приклад взаємодії геосфер. 3. Прозорість води у річці (озері, ставку): від чого залежить і чому змінюється? 	
Тема 6. Біосфера та системи Землі (2 год.)				
17/1		<p>Біосфера та її складові. Закономірності поширення живих організмів на суходолі і в океанах.</p> <p>Природні чинники формування ареалів поширення рослин і тварин. Біологічні ресурси. Роль живих організмів у формуванні ґрунтів. Ґрунт – «дзеркало» ландшафту. Типи ґрунтів.</p>		
18/1		<p>Вплив ґрунтів на спеціалізацію господарства регіону, країни.</p> <p>Природні зони. Порівняння карт</p>	<p>Дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деградовані ґрунти: причини і перспективи 	

		грунтів і природних зон світу та України.	використання. 2. Чинники порушення широтної зональності на материках та території України	
Розділ III. Загальні суспільно-географічні закономірності світу (8 год.)				
Тема 1. Географічний простір (1 год.)				
19/1		Світосистема як результат і процес формування глобальної єдності в системі «суспільство – природа». Функціонально-компонентний склад світосистеми: демографо-екологічна, економічна, інформаційно-технологічна, соціально-культурна, політична підсистеми. Географічний простір, його системоутворювальна роль та характеристики		
Тема 2. Демографічні процеси у світо системі (2 год.)				
20/1		Динаміка чисельності населення світу. Природні, соціальні, економічні й екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі. Демографічний перехід, його фази. Статеві-вікова, шлюбно-сімейна структура населення. Демографічне старіння населення. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статеві-віковими		

		пірамідами.		
21/1		<p>Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі. Просторові тенденції міграційних процесів.</p> <p>Якість життя як чинник природного і механічного руху населення.</p> <p>Демографічні чинники розвитку економіки та спеціалізації країн. Демографічні прогнози.</p>	<p>Практична робота № 7. Обчислення показників народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення країни за статистичними даними.</p> <p>Дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уплив старіння населення на місце країни в міжнародному поділі праці. 2. Працевіткі виробництва густозаселених регіонів світу. 3. Екологічні та соціальні проблеми густозаселених регіонів світу 	
Тема 3. Глобальна економіка (4 год.)				
22/1		<p>Поняття «глобальна економіка».</p> <p>Світовий ринок технологій, патентів і ліцензій, інформаційно-технологічних послуг.</p> <p>Система виробництва. Географічність міжнародної спеціалізації та кооперування виробництва. Роль транснаціональних корпорацій та вільних економічних зон у функціонуванні глобальної економіки.</p>		

		Глобальні ланцюги доданої вартості.		
23/1		Міжнародний ринок товарів: сутність, інфраструктура, ціноутворення. Виробництво сільськогосподарської продукції у світі: природні, соціальні, економічні чинники, особливості просторової організації. Видобування й споживання паливних мінеральних ресурсів, глобальні ринки вугілля, нафти й природного газу.		
24/1		Глобальні ланцюги доданої вартості у виробництві чорних металів, алюмінію, міді; чинники та форми спеціалізації країн. Сучасна географія виробництва транспортних засобів, електроніки, фармацевтичної продукції, чинники участі національних економік у глобальних ланцюгах доданої вартості. Виробництво текстилю, одягу, взуття: сучасна просторова організація, чинники міжнародної спеціалізації.	Практична робота № 8. Позначення на контурній карті (знаками руху) глобальних ланцюгів доданої вартості <i>«видобування алюмінієвої сировини – виробництво глинозему – виробництво первинного алюмінію – споживання алюмінію».</i>	
25/1		Сучасні транспортно-логістичні системи та інформаційно-комунікаційні мережі як інфраструктурний каркас глобальної економіки.	Дослідження 1. Світовий ринок патентів: лідери й аутсайдери. 2. Роль транснаціональних компаній у розвитку	

		Світовий ринок інвестицій і фінансів. Туризм. Формування «інформаційного суспільства».	машинобудівних та хімічних виробництв в Україні	
Тема 4. Політична географія та геополітика (1 год.)				
26/1		Географічні складники політичної географії: географічний простір, території, географічні місця. Політичні складники: політичні інституції, політичні відносини, «сила». Територіально-політичні системи національного і наддержавного рівнів. Геополітика, її складові Зовнішня та внутрішня геополітика. Геополітика «сили». Різновиди «сили». Взаємозв'язок між національними та геополітичними інтересами держави		
Розділ IV. Суспільна географія України (8 год.)				
Тема 1. Українська держава (1 год.)				
27/1		Українська держава і територія держави України. Політико-географічне положення України: глобальне, регіональне, сусідське. Політико-економічна оцінка державного кордону України. Реформування адміністративно-територіального устрою України.	Дослідження 1. Гельсінські угоди (Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі) – програма дій для будівництва єдиної, мирної, демократичної Європи	

Тема 2. Населення України (1 год.)				
28/1		<p>Кількість населення України. Відтворення населення: показники та природні, соціальні, економічні чинники народжуваності й смертності, їх просторові відмінності. Особливості вікового і статевого складу населення України. Міграційні процеси в Україні. Українці на світовому і регіональному ринку праці. Демографічна політика в Україні. Система розселення. Міські агломерації, урбанізація, субурбанізація і джентрифікація. Особливості сільських населених пунктів.</p>	<p>Практична робота № 9. Аналіз картограм народжуваності, смертності, природного приросту, густоти населення, урбанізації в Україні. Дослідження 1. Сучасна географія трудової еміграції з України. 2. Соціальні проблеми монофункціональних міст</p>	
Тема 3. Економіка України в міжнародному поділі праці (6 год.)				
29/1		<p>Сучасні риси національної економіки України. Конкурентні переваги України на світових ринках сільськогосподарської продукції, рудної сировини і металів.</p>	<p>Практична робота № 10. Аналіз секторальної структури економіки України.</p>	
30/1		<p>Сучасні тенденції та регіональні відмінності розвитку енергетики в Україні. Замкнутий технологічний цикл</p>		

		розроблення і виробництва літаків в Україні, експорт та імпорт авіаракетної техніки. Виробництво автомобілів, сільськогосподарської техніки: тенденції розвитку, міжнародне кооперування.		
31/1		Місце України в глобальних ланцюгах доданої вартості виробництва та реалізації електронної продукції. Виробництва фармацевтичної продукції та побутової хімії: чинники та особливості розташування підприємств. Особливості розвитку й просторової організації виробництва меблів, текстилю, одягу, взуття, продуктів харчування.		
32/1		Міжнародні транспортні коридори на території України. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні. Ресурсний потенціал і перспективи розвитку рекреаційного комплексу в Україні.	Дослідження 1. Давальницька сировина у швейній індустрії України: позитивні й негативні аспекти для виробників і споживачів. 2. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні: основні центри, компанії. 3. Реалізація планів сталого	

			(збалансованого) розвитку в різних країнах: успіхи і прорахунки	
33/1		Місце України на світовому ринку інвестицій і запозичень. Транснаціональні фінансові корпорації (банки, фінансові компанії) в Україні. Сучасні форми просторової організації виробництва товарів і послуг в Україні.		
34/1		Досвід реалізації планів сталого (збалансованого) розвитку в різних країнах та стратегія збалансованого розвитку України.		
35		Урок узагальнення і систематизації знань		